

VIA FORA, CATALANS!

DESPRES...

Han passat hores greus.
Hores doloroses i d'intens dramatisme.

Hores de pena, de vergonya...
Hem vist com als carrers de Barcelona queien morts ciutadans innocents. Queien a causa d'una lluita, dura com cap altra entre dues potències.

Una: la força pública.
L'altra: els anomenats, pel Govern, «incontrolats».

Qui ha guanyat?
Qui!

Tots, una banda i l'altra, hem perdut en aquesta lluita de quatre dies dolorosos, coses sagrades, coses que estimàvem per damunt de tot.

Les hem perdut d'una manera indigna, d'una manera incomprensible, massa comprensible, potser.

La revolta, qui la va fer?
Qui la va provocar?
Per què no s'ha castigat als autors morals i materials?
Què és el que ho ha impedit?
La seva força?
El seu armament?

Fusells, bombes de mà, metralladores, morters, canons, tancs... tot sortí al carrer.

I moriren homes...
Innocents.
Antifeixistes.

Lleials i idealistes, plens de vigor de joventut, plens de força per a combatre el feixisme.

Força que s'estroncà. Que quedà allí, en la terra amorosa i plena de l'escalf que dona sempre Catalunya.

Allí, fou..., deien després
Allí, repetien.

I lluny, uns companys nostres, uns germans d'ideal no podien avençar, no podien lluitar, no podien fer front a l'enemic perquè els hi mancava les armes, les màquines de guerra, les municions que sobraven a la reraguarda, que sobraven a la ciutat de Barcelona.

Una solució, demanava el poble.

Una solució, vingué.
Dolorosa per cert.
Incomprensible per als catalans nacionalistes.

DE LA FEDERACIO DE CATALUNYA AMB ALS ALTRES POBLES IBERICS

DECLARACIO FONAMENTAL D'E. R. DE C.

Declara que únicament pot ésser aquesta Federació amb els pobles ibèrics regits democràticament, pactant directament amb ells per mitjà dels seus legítims representants, un cop assolida la llibertat de Catalunya.

Entén que, arribat aquest cas, l'«Estat Català» ha de tenir imprescindiblement a càrrec seu l'estructura i règim de la vida administrativa, econòmica i social catalana.

Es que el Poder Públic, que sap compta, a més, amb tots els ciutadans que li donen suport, no es veu capaç d'acabar ràpidament, implacablement amb els provocadors de reraguarda?

Es que pot continuar aquest espectacle vergonyant que hem suportat durant deu mesos de veure desaparèixer companys, de veure assassinar militants de tota confiança, a gent que no havia comès cap delictes, CAP!

Qui ho feia?
Mai no ho va saber ningú.
Sempre, però, la mateixa paraula: «incontrolats»...

«Incontrolats» per arreu.
«Incontrolats» a Barcelona.
«Incontrolats» a totes les comarques de Catalunya.

I el Govern, única autoritat de Catalunya, responsable nacional i internacionalment del que passés a la Pàtria, Govern amb representacions de tots els grups, partits o organitzacions antifeixistes, es disposava a donar la batalla, es disposava a plantar cara als que aprofitant-se de les circumstàncies volien fer llur agost.

Vingué la lluita.
Potents els uns, potents els altres.

Barcelona, ciutat pacífica, a tres-cents quilòmetres del front de combat, visqué amb tota intensitat, durant una setmana, la guerra més dura, més sagnant que hi pogués haver.

El Govern de València, de la República espanyola, s'incautava de l'Ordre públic. Se n'incautava quan l'ordre ja estava restablert, quan la Generalitat, amb els seus propis mitjans —mitjans materials reduïdíssims, mitjans morals immensos—, havia aturat la insurrecció.

I aguantàvem els nostres llavis i tancàvem el nostre cor per a què no digués el que volia, per a què callés i no sortissin les paraules, els sentiments que això, aquesta incautació, aquesta minva de la nostra sobirania nacional comportava.

I marxàrem cap a casa.
Després de la lluita.
Quan ja no passaven ambulàncies, plenes de germans...
I després...

Uns dies més tard, pensàvem, altra volta en allò, en aquella lluita que la gent deia «no ha acabat».

I del fons del nostre cor en venia una paraula, dura.

I no la deïem...
Perquè, per damunt de tot, hi batega una cosa.

I aquesta cosa, la condensàvem en un crit, vibrant i potent.

Un crit que ho diu tot.
Que ho porta tot.
I que és:

CATALUNYA LLIURE!!

PERE MORA

La Revolució i Catalunya

D'ençà que els pobles tingueren noció de nacionalitat, Catalunya ha vingut reclamant, moltes vegades ben estentòriament per cert, el lloc que llurs característiques racials, tan marcadament acusades, li assenyalaven dins el marc perifèric de la península. I en reclamar llurs drets nacionals no deixava pas de banda el que en si és la nostra Pàtria i el que llurs aspiracions representen: l'assoliment totalitari de la nostra llibertat nacional era sinònim del triomf del treball sobre el capital. Els intents autonòmics de l'alta burgesia catalana, amarada d'un vergonyant panespanyolisme que era la representació autèntica dels que més s'havien significat contra el nostre ressorgiment, fracassaren perquè les masses treballadores veieren que aquells moviments no anaven vinculats amb el que per a les mateixes era una necessitat ingent, sinó, ans al contrari, obeïen a l'impuls d'un capitalisme absorbent, antidemocràtic, i, per tant, antiobrèr.

El fracàs del capitalisme català, posà en evidència davant tothom que el nostre moviment solament podia triomfar articulant-lo sobre bases socials. El malaguanyat Martí i Julià fou qui compregué, amb tota llur amplitud, que l'hora de Catalunya havia d'ésser, forçosament, l'hora social.

Desaparegué l'illustre patrici, forjador de les avançades, esperit rebel contra l'obscurantisme i les baixes passions polítiques que enterboliren la vida de molts catalans dignes, i que pel fet d'ésser-ho, eren ultratjats i vilipendiats pels que dient-se catalanistes mercadejaven amb ell i l'oferien al millor postor i no vacilaven a posar-se, incondicionalment, a les ordres dels enemics seculars de tota reivindicació, tan social com nacional.

Prats de Molló fou el crit llançat als quatre vents contra una civilització que té encara per suport el domini de l'home sobre l'home. Els sistemes absolutistes de govern havien de desaparèixer per a deixar pas a les idees de germanor per les quals tants i tants havien ofert, generosament, en holocaust de les futures generacions, la seva sang i la seva vida. Els aglutinants que absorben la personalitat individual havien de bastir-se sobre la personalitat col·lectiva.

Macià, en proclamar la República Catalana i fallir la mateixa, realitzà la primera eapa del que, en llurs croades per Amèrica, propugnava. Les masses no veien prou clar encara la possibilitat d'una independència sense haver d'enfrontar-se, violentament, amb l'etern enemic nostre: l'esperit borbònic i absorbent del poder central. Unànimement, però, es redreçava el nostre poble el 19 de

TASCA DE JOVENTUT

El cop fort de la Revolució s'és allargassat amb una guerra. La joventut en els fronts ja ha parlat. La joventut a Madrid i a Aragó ja ha tributat amb la seva sang i segueix tributant i tributarà fins a la fi. Admiració i agraïment etern a Ells. La tasca de la joventut, destinada a sobreviure (no sebem quin percentatge); la joventut que hi ha actualment a la reraguarda a Catalunya, la tasca que ha de fer, deïem, d'ara en endavant, és profundíssima. La guerra imposada ha creat a casa nostra una considerable quantitat de problemes que cal tenir molt en compte. De joventuts n'hi ha moltes a Catalunya. I cada Joventut té, nodirem un ideal, però si un programa. No tots han observat que encara a Catalunya es parla en català. I hi ha qui treu vàlua a la tasca aportada pel nostre país en aquesta Revolució i en aquest Guerra. Es més; s'ha iniciat una campanya per altres terres de la Península que sembla més aviat un atac a la bona fe dels catalans. Catalunya tots sabem el que ha fet des del 19 de juliol ençà i abans del 19 i el que està disposada a fer. Quan la guerra fineixi (un dia o altre s'acabarà) la nostra terra provarà de cicatritdar-se i aleshores mancaran molts remeis per a guarir la commoció; encara restaran xarxes en tot setnit i no convé que les nostres joventuts es trobin ineptes i Catalunya es vegi apegada o capgirada per mans d'altri. La guerra ens ha imposat moltes sofrances. Es evident que en sorgiran coses més altes i s'arribarà a misèries antigues. La tasca a fer, repetim, és i serà enorme. Cal abans que tot, crear conceptes forts i molt més amplis. Cal posar-hi els cinc sentits. Cal, en fi, treballar a consciència, estudiar; en una paraula, cal fer-se.

Cal donar-se compte que ja ha passat aquell temps de «vida de Casal»; cal evitar aquells assaigs de comèdies amb noies anèmiques freturoses «d'allò»; cal desestimar l'ambient de «l'anar passant». Aquelles excursions que terminaven amb uns casaments minsos i que desfeien un soci: «Veureu, jo... jo sóc casat... No conteu molt amb mi...», abans encara...»

juliol, aixafant totalment el feixisme a Catalunya, i donava a comprendre, a bastament, el que no veïeu prou clarament el 14 d'abril.

A Macià, figura simbòlica de la nostra renaixença nacional, és a qui es deu, en part, l'esperit de sacrifici que actualment poseix a tots els catalans que veuen, a punt de realitzar-se els anhels que posseïren per complet part de la vida del nostre més insigne patrici.

S. GRAU I MORA

I les reunions de Juntes? Què me'n dieu? Sempre aquella màquina d'escriure de tipus torts, sempre la bandera amb l'etern retrat d'algú penjat al clatell del qui presideix, sempre les discussions del savi, de l'enèrgic, del que no sap ni parlar, tot a base de frases fetes i atemoritzades per l'aire del company que ara és de Patrulles de Control i frases velades pel soroll de les fiexes del dominó i les boles de billar... Prou de Joventuts de llacets a la solapa i de pistoles de tres calibres i d'aquell que «ara arribo del front» (?) i de l'altre que a canvi d'un carregador del 7'65 demana un bacallà. Prou de jugar a fer juntes, a milícia, a heroi, a districtes, a comarcals, i prou, pel que més es vulgui, amb el sectarisme de casal sistemàtic per tot horitzó!

Catalunya, radicalment lliure, i unida, si convé, amb els pobles lliures, ha d'ésser l'anhel de tot català, però consubstancial amb aquest anhel té de comportar la justícia i la llibertat del homes.

FRANCESC MACIÀ

Tampoc l'home d'acció ha d'ésser aquesta barreja de pinxo i dependent de sastreria, com tampoc un inconscient que, malgrat d'estar disposat a tot, val a dir-ho, es creu posseïdor d'uns drets més elevats i que per torna no té ni el més petit concepte de res i ni és capaç de veure-hi més enllà del punt de mira. L'home d'acció ha d'ésser també, l'home que sàpiga fer digestions exentes de pólvora i sàpiga llegir una mica més seguit i compregui que les armes, en definitiva, fan mal; ho ha d'ésser-ho per necessitat; mai per ofici. Allò de què perquè un home és d'acció, no pugui ésser res més, és trist, i que s'ho cregui és un mal greu. Si cal, tothom n'ha d'ésser d'home d'acció, tothom és susceptible de defensar-se, tot i que a voltes no ho sembli. Una paraula només, consciència, consciència en els actes i en el treball.

I, finalment, cal prestar aguda atenció, cal que les Joventuts es fixin en la crecuda enorme de població que es pot observar a Catalunya. La deficiència demogràfica, ara més que mai, és posada en relleu i, sense ganes de veure mala fe per arreu, i només veient-hi un simple problema natural, seria molt lamentable que aquests corrents forans imposats per la guerra, marquessin una fita de decadència a la nostra terra.

JAUM ERIBA

Pesi a qui pesi Catalunya tindrà Ordre Públic i Defensa